

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Begrotingsvoorstel 2012

Raad voor de Rechtspraak
Begrotingsvoorstel 2012

9 maart 2011

Inhoudsopgave

	Blz.
Samenvatting	4
1 Inleiding	6
2 Beleidsmatige ontwikkelingen	7
3 Productiegerelateerde bijdrage	13
3.1 Wijze van berekening	13
3.2 Productgroepprijzen	13
3.3 Productievoorstel	13
3.4 Budgettaire consequenties	17
4 Bijdrage voor gerechtskosten	19
5 Bijdrage voor overige kosten	20
5.1 Megazaken	20
5.2 Bijzondere kamers	20
5.3 College van beroep voor het Bedrijfsleven	21
6 Bijdrage voor niet-BFR 2005 taken	22
6.1 Bijdrage tuchtrecht	22
6.2 Commissies van Toezicht voor het gevangeniswezen	22
6.3 Overige activiteiten	23
7 Aanvraag leenfaciliteit	24
8 Samenvattend begrotingsvoorstel voor de rechtspraak	25
9 Ontwikkeling eigen vermogen	26

SAMENVATTING

In deze meerjarenbegroting geeft de Rechtspraak aan welke activiteiten hij in 2012 en verder wil verrichten en welke extra middelen daarvoor nodig zijn. Het begrotingsvoorstel bevat tevens wijzigingsvoorstellen voor het toegekende budget voor het uitvoeringsjaar 2011.

Tabel 1 Mutaties begrotingsvoorstel rechtspraak 2012
x € 1 000

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Productiegerelateerd budget	61 072	95 839	129 894	180 343	219 843	261 498
Intensivering Veiligheid	19 100	34 400	37 100	39 100	39 700	39 700
Verkorten doorlooptijden Vr keten	0	0	2 500	2 500	2 500	2 500
Gerechtskosten	- 885	- 640	- 434	- 212	44	314
Overige kosten	0	0	0	0	0	0
Niet BFR	118	51	44	44	44	44
Extra bijdrage van MvV&J/huidig tekort	79 405	129 650	169 103	221 775	262 131	304 056

De productiegerelateerde bijdrage ontstaat door per productgroep het verwachte aantal zaken te vermenigvuldigen met de vooraf overeengekomen prijzen. Omdat op basis van de huidige prognoses vanaf 2011 meer zaken instromen dan zijn gefinancierd in de Justitiebegroting 2011 zal de productiegerelateerde bijdrage moeten worden verhoogd. Dit leidt tot verhoging van de productiegerelateerde bijdrage van € 61 mln. in 2011 en € 96 mln. in 2012.

In dit begrotingsvoorstel wordt uitgegaan van de ketenbrede instroomcijfers zoals het ministerie van Veiligheid en Justitie die in januari 2011 heeft vastgesteld. De instroomgevolgen van de diverse beleidsvoornemens van het Regeerakkoord, waaronder de intensiveringen in de strafketen, zijn door het ministerie nog niet doorgerekend.

De door het Kabinet aangekondigde invoering van meer kostendekkende griffierechten vanaf 2013 zal naar verwachting een instroombeperkend effect hebben. Hogere griffierechten leiden zeker tot een forse daling van de instroom van civiele en bestuurszaken. De mate waarin die zaaksinstroom zal dalen is sterk afhankelijk van de wijze waarop het kabinet de hogere griffierechten zal vormgeven in nieuwe wetgeving. De Raad zal in het advies op het wetsvoorstel onder meer op dit aspect nader ingaan. In de huidige instroomcijfers is dit effect van de kostendekkende griffierechten dus nog niet verwerkt.

Verder is een hogere instroom te verwachten van de kabinetsmaatregelen in de asielketen. Op dit moment is alleen de hogere instroom als gevolg van het verkorten van doorlooptijden in de vreemdelingenketen bekend.

De Raad heeft voorts een eerste inventarisatie gemaakt van voorstellen die invulling geven aan de beleidsvoornemens uit het regeerakkoord in het kader van veiligheid en justitie. Deze beleidsintensiveringen in het kader van de zogenaamde € 100 mln. Veiligheidsenveloppe OM/ZM worden in paragraaf 3 nader toegelicht.

Risico economische recessie

De meest recente economische inzichten van het CPB (november 2010) zijn gunstiger dan vorig jaar, maar de instroomgevolgen van de economische recessie zijn nog steeds voelbaar. De capaciteitsbehoefte voor civiele zaken in de sectoren civiel en kanton komt fors hoger uit dan nu is gefinancierd. Ook de bestuursrechtspraak krijgt mede als gevolg van de

toegenomen werkloosheid te maken met stijgende capaciteitsbehoeften. Met name het toenemend aantal bijstandszaken en sociale verzekeringszaken zorgt voor een stijging van de instroom voor de bestuursrecht-spraak.

Indien de in dit begrotingsvoorstel gevraagde extra middelen niet beschikbaar worden gesteld aan de rechtspraak zullen achterstanden en doorlooptijden onnodig oplopen. Vertraging in gerechtelijke procedures (over incasso van geldvorderingen, ontslag, surseance of faillissement en naleving van contracten) verhoogt de schade voor bedrijfsleven en voor particulieren (vertraging reorganisatie, doorstart van ondernemingen, vergroting liquiditeitsproblemen) met als gevolg een verdere verslechtering van de economie. Tijdige rechtspraak fungeert als de smeeroil van de economie en het oplopen van de doorlooptijden van rechtszaken mag daarom niet te licht worden geaccepteerd.

De Raad verzoekt de Minister de komende jaren de benodigde extra middelen beschikbaar te stellen. Hiermee kan de rechtspraak de nog steeds oplopende zaaksinstroom afdoen. Voor zover er ook middelen uit de € 100 mln. Veiligheidsenveloppe beschikbaar worden gesteld, kan de rechtspraak ook invulling geven aan de beleidsvoornemens van het kabinet op dit gebied.

In de afgelopen jaren heeft de Minister de Raad gevraagd ook zelf een bijdrage te leveren door eigen middelen (egalisatierekening en eigen vermogen) in te zetten. De Raad voorziet dat 2011 het laatste jaar is waarin het financieringsgat zoals dat in tabel 1 is opgenomen deels gedekt kan worden met die eigen middelen. Naar de huidige inzichten zullen het eigen vermogen en de egalisatierekening met ingang van 2012 geen ruimte meer bieden om de vereiste capaciteitskosten te dekken. Als er geen aanvullende financiering van het Kabinet komt zal de Rechtspraak medio 2011 gaan starten met het afbouwen van de productiecapaciteit bij de gerechten. De verwachting is dat voorraden en doorlooptijden dan zullen gaan oplopen. De mate waarin is afhankelijk van de verdere ontwikkeling van de zaakinstroom.

1. INLEIDING

In deze meerjarenbegroting geeft de Rechtspraak aan welke activiteiten hij in de jaren 2011–2016 wil verrichten en welke middelen daarvoor nodig zijn. Het begrotingsvoorstel voldoet aan de afspraken die Veiligheid en Justitie en de Raad voor de rechtspraak hebben gemaakt over begrotings- en verantwoordingsinformatie.

In de Justitiebegroting 2012 (september 2011) zal de minister van Veiligheid en Justitie aangeven welke middelen hij beschikbaar stelt aan de Rechtspraak. Indien dit bedrag afwijkt van het bedrag in dit begrotingsvoorstel, geeft de minister gemotiveerd aan waarom dit het geval is. Vervolgens zal de Rechtspraak eind 2011 in het jaarplan 2012 gedetailleerd aangeven welke activiteiten worden ondernomen met de middelen die de minister van Veiligheid en Justitie ter beschikking stelt. In dit begrotingsvoorstel 2012 worden behalve voorstellen voor de jaren 2012–2016 ook wijzigingsvoorstellen gedaan voor het bij Justitiebegroting 2011 toegekende budget voor het reeds lopende uitvoeringsjaar 2011.

Leeswijzer

Dit begrotingsvoorstel is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt gestart met een aantal beleidsmatige aandachtspunten. De financiële bijdrage van de minister van Veiligheid en Justitie aan de Raad voor de rechtspraak conform het Besluit financiering rechtspraak 2005 bevat drie onderdelen: een productiegerelateerde bijdrage, een bijdrage voor gerechtskosten en een bijdrage voor overige kosten. In de hoofdstukken 3 tot en met 5 worden voor elk van deze onderdelen voorstellen gedaan.

Hoofdstuk 6 heeft betrekking op de werkzaamheden van de Rechtspraak die niet voortvloeien uit de Wet op de Rechterlijke Organisatie en het Besluit Financiering rechtspraak 2005. Hoofdstuk 7 heeft betrekking op de leenfaciliteit. In hoofdstuk 8 wordt het totale begrotingsvoorstel gepresenteerd en in hoofdstuk 9 wordt de verwachte ontwikkeling van het eigen vermogen geschetst.

2. BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

2.1 Beleidsmatige ontwikkelingen

Het begrotingsjaar 2010 zal als derde opeenvolgende jaar als gevolg van de aanhoudende economische problematiek een toename van het aantal rechtszaken en bij die toename achterblijvende financiële middelen laten zien. Gerechten hebben nauwelijks nog financiële speelruimte en de productiedruk zal daarmee verder toenemen. Het is van het grootste belang dat dit niet leidt tot aantasting van de kwaliteit van de rechtspraak waar deze door andere ontwikkelingen, zoals de toegenomen technische en maatschappelijke complexiteit van zaken, nu juist onder druk staat. Er wordt dan ook voor gekozen om de inspanningen van de afgelopen jaren om de kwaliteit van rechtspraak ook op de lange termijn te borgen en waar nodig te verbeteren voort te zetten en ook voldoende ruimte te laten voor innovatie en organisatieverandering. Hieronder worden de geplande inspanningen op dit gebied nader toegelicht.

Agenda van de rechtspraak

Met ingang van 2011 werkt de Rechtspraak met de (nieuwe) Agenda van de Rechtspraak voor de periode 2011–2014 met als titel «Gericht op de samenleving». Deze Agenda bouwt voort op de eerder vastgestelde «Visie op de Rechtspraak», waarin twee pijlers centraal staan. Het versterken van de blijvende waarden onafhankelijkheid, onpartijdigheid, integriteit en professionaliteit en het zoeken van nauwe aansluiting bij behoeften van en problemen in de samenleving. Deze koers kan worden herkend in de hierna in 2.2. gepresenteerde intensiveringsvoorstellen naar aanleiding van het regeerakkoord.

De eerste twee doelstellingen van de Agenda sluiten aan bij de eerste pijler van de visie. De Rechtspraak stelt zich ten doel bij te dragen aan versterking van de rechtsstaat. Hiertoe zal er bij de wetgever op worden aangedrongen de staatsrechtelijke positie van de Rechtspraak, in het bijzonder die van de Raad en de Rechtspraak in de Grondwet te verankeren. Ook de rol van de Rechtspraak waar het gaat om het bieden van rechtsbescherming in die gevallen waarin fundamentele rechten van burgers en bedrijven op het spel staan verdient versteviging. Een slechts achteraf toetsende rol, waarvan in het bestuursrecht sprake is, is hiervoor onvoldoende, een voorafgaande rechterlijke tussenkomst is vereist. Dit laatste mag er niet toe leiden dat onnodig afbreuk wordt gedaan aan de snelheid en effectiviteit: als de ernst van de situatie vraagt om een onmiddellijke beslissing, dan zal daarvoor moeten worden gezorgd. Het eerste voorstel in paragraaf 2.2. is hierop gericht.

Voor het behoud van het gezag van de Rechtspraak en daarmee van het rechterlijk oordeel is van groot belang dat de kernwaarden, onafhankelijkheid, onpartijdigheid, integriteit en professionaliteit worden versterkt. Het huidige stelsel van gedragsnormen voor rechters, raadsheren en andere medewerkers zal worden uitgebreid op basis van internationale standaarden. Waar nodig zal gebruik worden gemaakt van de verruimde mogelijkheden voor disciplinaire maatregelen. De deskundigheid en professionaliteit zal worden vergroot door kwaliteitsnormen aan te scherpen en de mogelijkheden die de herziening van de gerechtelijke kaart hiertoe biedt optimaal te benutten. Bijzondere aandacht zal daarbij worden geschonken aan versterking van de kennis op niet-juridisch gebied, op specialistische gebieden en op het terrein van het Europese recht. Instrumenten die hiervoor worden ingezet zijn o.m. concentratie van zaken, kenniscentra, normen voor permanente educatie en digitale ontsluiting van kennisbronnen.

De derde doelstelling in de Agenda valt samen met de tweede pijler in de visie: de Rechtspraak sluit aan bij behoeften in de samenleving. De uitvoering verloopt langs de lijnen van de vaststelling van normen voor doorlooptijden en op het sturen op de realisatie daarvan, het leveren van maatwerk door middel van differentiatie, het verbeteren van digitale toegankelijkheid en het zoeken naar wegen om de effectiviteit van rechterlijke interventies te vergroten, zodat de bijdrage die deze interventies kunnen leveren aan de oplossing van maatschappelijke problemen eveneens wordt vergroot.

De vierde doelstelling richt zich op de implementatie van de herziening van de gerechtelijke kaart, die voor de Rechtspraak in de komende jaren een majeure operatie zal betekenen. Hiervoor worden reorganisatiekosten gemaakt waarvoor vooralsnog geen aanvullende middelen zijn vrijgemaakt.

De vijfde doelstelling is om de organisatie en de bedrijfsvoering van de Rechtspraak verder te professionaliseren. Het gaat hier om zaken als bekostiging, digitalisering en de duurzaamheid.

Organisatieveranderingen

Naar verwachting zal in 2012 de parlementaire behandeling van de wetgeving die benodigd is voor de invoering van de nieuwe gerechtelijke kaart kunnen worden afgerond. Momenteel is nog onduidelijk wat de precieze invoeringsdatum zal kunnen zijn. De herziening zal moeten leiden tot versterking van de bestuurskracht van de organisatie en tot vergroting van de mogelijkheden om de kwaliteit van de rechtspraak ook op de langere termijn te waarborgen. De voorbereiding van de invoering zal ook in 2012 een grote inspanning van de organisatie vergen.

Kwaliteit

Zoals hierboven aangegeven zal, ondanks de verhoogde druk op de productie bij gerechten ten gevolge van het verwachte verschil tussen instroom en financiële middelen, de kwaliteit van gerechtelijke procedures en uitspraken centraal dienen te staan. Er moet financiële ruimte blijven voor kwaliteitsbepalende elementen, zoals de meervoudige behandeling van zaken, instructie en feitenonderzoek en het meelezen van vonnissen. Waar het gaat om de deskundigheid op bijzondere kennisgebieden zijn er kenniscentra bij de gerechtshoven ingericht.

2.2 Intensiveringen naar aanleiding van het regeerakkoord

De Raad voor de rechtspraak heeft kennisgenomen van de beleidsvoornemens van het kabinet op het gebied van veiligheid en justitie en van het feit dat voor de uitvoering daarvan financiële middelen beschikbaar zijn gesteld. De Raad heeft bezien op welke wijze de Rechtspraak op haar terrein aan de realisatie van die kabinetsvoornemens zal kunnen bijdragen. Dit heeft geleid tot onderstaande voorstellen, die op de desbetreffende gebieden een intensivering inhouden.

1. Rechterlijke interventies worden versneld ten behoeve van aanpak overlast en criminaliteit

Het kabinet stelt zich ten doel overlast, agressie, geweld en criminaliteit directer en effectiever aan te pakken. Belangrijk onderdeel hiervan vormen in de eerste plaats de bestuurlijke maatregelen die burgers die zich binnen een bepaald gebied bewegen beperkingen of verplichtingen opleggen, zoals gebiedsbepalende maatregelen, preventief fouilleren etc. Waar bij die maatregelen grondrechten van burgers in het geding zijn, is een voorafgaande rechterlijke toets noodzakelijk. In andere gevallen moet de

rechter achteraf de rechtmatigheid van de bestuurlijke maatregel kunnen toetsen. Omwille van de effectiviteit van het overheidsoptreden is van belang dat voorzieningen worden getroffen om tegemoet te komen aan de behoefte aan de inzet van (super)snelrecht in strafzaken. Met die behoefte wordt het noodzakelijk dat structurele voorzieningen worden ingericht. Eveneens lijkt een snelle rechterlijke procedure op zijn plaats waar het gaat om het regeeringsvoornemen om in een vroeg stadium beslag te leggen op middelen van verdachten, onder meer met het oog op het verhaal van schadevergoeding en proceskosten van slachtoffers. Naar het model van de (kabinetten) RC in strafzaken zal voorts voor het bestuursrecht bij alle rechtbanken een voorziening worden ingericht, die erop is gericht om op elk moment van de dag een bestuurszaak die verband houdt met de beperkende maatregelen als hierboven bedoeld te behandelen (werktitel: «RC in bestuurszaken»). Een en ander leidt ertoe dat de stap moet worden gezet naar avond en nachtopenstelling van rechtbanken. Het regeerakkoord geeft ook aan dat dergelijke «night courts» wenselijk zijn om tot een snelle berechting te komen met het oog op een daadkrachtige overheid.

2. De Rechtspraak levert actief een bijdrage aan terugdringing jeugdproblematiek

Het regeerakkoord zet sterk in op de aanpak van de problematiek onder jongeren, die zich uit in overlast en (jeugd)criminaliteit. Belangrijk onderdeel van deze aanpak vormt het ook in juridische zin betrekken van de ouders bij het gedrag van hun kinderen. De verplichte aanwezigheid van ouders bij jeugdstrafzaken behoort daartoe. Voor de snelle en effectieve realisatie hiervan is van belang dat de eerder naar aanleiding van (destijds) het wetsvoorstel met die strekking door de Raad gemaakte inschatting van de financiële gevolgen wordt gehonoreerd. Verder wordt in het regeerakkoord aangekondigd dat intensief gebruik zal worden gemaakt van de mogelijkheid om ouders civielrechtelijk aansprakelijk te stellen voor de schade die hun kinderen veroorzaken. Het gaat daarbij niet alleen om gevallen waarin die kinderen zijn betrokken in een strafzaak, maar ook om gevallen waarin zij nog strafrechtelijk minderjarig zijn en overlast of crimineel gedrag vertonen. Om effectief te zijn, zal een systematische aanpak nodig zijn. Daarmee zal het aantal civiele aansprakelijkheidszaken in zowel eerste als tweede aanleg fors toenemen, waarbij het omwille van de effectiviteit tevens wenselijk is dat dit niet ten koste gaat van de snelheid waarmee die zaken worden behandeld. Met het oog hierop dienen de benodigde gelden tijdig beschikbaar te worden gesteld. In het recente verleden is gebleken dat de Rechtspraak er in is geslaagd om effectieve werkwijzen te ontwikkelen waar het gaat om de aanpak van problemen met jeugdigen. Een goed voorbeeld hiervan is de «spijbelrechter» waarbij succesvol gebruik werd gemaakt van het gezag van de rechter om verergering van de problematiek bij jeugdigen te voorkomen. De Rechtspraak wil zich inzetten om door middel van een aantal pilots in overleg met ketenpartners en anderen te bezien op welke andere terreinen een dergelijke aanpak mogelijk is. Dit met het doel om jongeren indien mogelijk op het rechte spoor te houden dan wel te krijgen.

3. Slachtoffers krijgen ruimhartig hun plaats in het strafproces

Op 1 januari 2011 is de Wet versterking positie slachtoffers in werking getreden. Hiermee worden de rechten van het slachtoffer gebundeld en uitgebreid. Als gevolg van de wetgeving zal het slachtoffer een prominere positie in het strafproces innemen, wat zich uit in onder meer een toename van het aantal vorderingen tot schadevergoeding en de complexiteit van deze vorderingen, het aantal klachten van slachtoffers

over beslissingen van bijvoorbeeld het OM en het aantal aanhoudingen, als gevolg van onder meer de aanwezigheidsplicht voor ouders bij de kinderrechter.

Het regeerakkoord bepaalt daarnaast dat slachtoffers een sterkere positie krijgen. Zo wordt de ondersteuning aan slachtoffers verbeterd en komt er (als gezegd) een beslagtittel in het strafrecht om in een vroeg stadium beslag te leggen op middelen van verdachten ten behoeve van (onder meer) de slachtoffers.

Het valt redelijkerwijs te verwachten dat rechters door de nieuwe wetgeving en ambities uit het Regeerakkoord geroepen zijn om steeds meer zittings- en voorbereidingstijd aan het slachtoffer te besteden. Zo zal door betere ondersteuning zeker sprake zijn van een aanzuigend effect. Zo is becijferd dat jaarlijks ongeveer 12 000 slachtoffers in aanmerking komen om gebruik te maken van het spreekrecht. Op dit moment maken jaarlijks ongeveer 250 slachtoffers daadwerkelijk gebruik van hun spreekrecht en stellen circa 3 000 slachtoffers een schriftelijke slachtofferverklaring op.

Om te waarborgen dat de benodigde tijd ook daadwerkelijk aan het slachtoffer kan worden besteed, is het van groot belang dat hiervoor voldoende middelen beschikbaar zijn. Als dat niet het geval is, kan de Rechtspraak het slachtoffer niet goed bedienen, wat zal leiden tot ontevredenheid bij slachtoffers en oplopen van doorlooptijden van strafzaken als geheel.

Daarnaast moet goed worden bekeken of het strafproces is ingericht op een zodanige wijze dat het slachtoffer optimaal van zijn rechten gebruik kan maken. Het is zeer de vraag of dat op dit moment het geval is. Met name omdat ten aanzien van de positie van het slachtoffer niet wordt onderscheiden tussen de fase van de bewijsvoering en de fase van de strafoplegging. Het slachtoffer wordt reeds de mogelijkheid geboden om zich ter zitting te laten horen, nog voordat de rechter heeft bepaald of de verdachte het delict heeft begaan. Van een rechter wordt zowel verwacht dat hij zich neutraal opstelt als empathie voor het slachtoffer toont. Dit kan in de praktijk voor alle partijen tot ongemakkelijke situaties leiden, met name in situaties van een ontkennende verdachte en/of een grote mate van twijfel over de strafbaarheid. Daarbij is in de praktijk regelmatig te zien dat slachtoffers zich willen uitlaten over de eventuele schuld en niet uitsluitend over gevolgen die het ten laste gelegde voor hen heeft gehad. De Rechtspraak wil dan ook de mogelijkheden verkennen om te komen tot een andere inrichting van het strafproces op een wijze die het slachtoffer beter in staat stelt van zijn rechten gebruik te maken. Door het slachtoffer pas na de bewezenverklaring een podium te bieden, kan zijn inbreng beter en grondiger worden gehoord. Dit zal meer zittingstijd in beslag nemen, waarvoor extra middelen nodig zijn.

Daarnaast wil de Rechtspraak betere gebouwelijke faciliteiten voor slachtoffers bieden. Zo moeten er overal aparte wachtruimtes zijn, zodat zo min mogelijk ongewenste confrontatie met verdachten plaatsvindt. Hiervoor zijn aanpassingen noodzakelijk.

4. De keteneffecten voor de Rechtspraak worden voldoende gefinancierd

Het regeerakkoord voorziet in tal van intensiveringen op het gebied van politie en Justitie. Naast een hoger aantal OM-afdoeningen, zal dit ook voor de Rechtspraak leiden tot extra zaaksinstroom. Vooralsnog wordt voor de extra Lamicie-productie uitgegaan van een eerste doorrekening van het WODC (ruim € 2,5 mln.). Daarnaast worden extra megastrafzaken verwacht, waardoor het reeds bestaande tekort in 2011 (op grond van de OM-convenanten) van € 2,5 mln. stijgt naar € 4 mln.

5. De kennis binnen de Rechtspraak op forensisch gebied wordt structureel verbeterd

De Rechtspraak kan niet achterblijven bij de steeds verder ontwikkelende forensische kennis, methoden en technieken evenals andere wetenschappelijke inzichten, zoals die uit de statistiek, en het gebruik daarvan in strafzaken. Ter voorkoming van fouten en voor het behoud van het gezag van de rechter is van groot belang dat de Rechtspraak zich in dit opzicht versterkt. Dit is ook in lijn met de ontwikkeling binnen het Openbaar Ministerie. In het regeerakkoord wordt het belang voor de rechtsstaat van het gezag van voor die rechtsstaat dragende instituties onderschreven. Het is daarvoor nodig dat de beschikbaarheid van voldoende hoogwaardige kennis op forensisch en technisch gebied binnen de gerechten wordt versterkt. Bij alle rechtbanken en gerechtshoven worden hiertoe 2 medewerkers aangesteld die over bedoelde kennis beschikken. Hun expertise zal niet alleen worden ingezet in strafzaken, maar ook in andere zaken waarin technische kwesties aan de orde komen. Voorts zal van het in de eigen organisatie voorhanden hebben van deze expertise gebruik worden gemaakt om het algehele kennisniveau van rechters en raadsheren op dit onderdeel structureel te verhogen.

6. Rechterlijke uitspraken worden begrijpelijker gemotiveerd

Vonnissen zijn vaak opgesteld in een voor burgers moeilijk toegankelijke taal. Een begrijpelijke uitleg van vonnissen is van essentieel belang voor het vertrouwen van burgers in het recht en de Rechtspraak. In dat licht is sinds 2008 in alle strafsectoren de Promis-methode ingevoerd. Met deze methode geeft de rechter in zijn vonnis inzicht in zijn gedachtegang, in de wijze waarop hij tot zijn beslissing is gekomen. Op deze betere motivering van strafzaken is van begin af aan door media en politiek met enthousiasme gereageerd. Door Promis zijn vonnissen voor buitenstaanders begrijpelijker geworden. Daarnaast wordt gewaarborgd dat bij het opstellen van vonnissen alle noodzakelijke denkstappen op systematische wijze worden doorlopen. Hierdoor worden fouten nog meer voorkomen en wordt tevens voorkomen dat maatschappelijk onbegrip ontstaat als gevolg van het in het vonnis ontbreken van voor de buitenwereld cruciale informatie. Vonnissen zijn daarmee niet alleen begrijpelijker maar ook vollediger geworden. Deze methode wordt daarom in een steeds groter deel van de strafzaken toegepast. Werken volgens deze methode kost meer tijd dan volgens de traditionele werkwijze. Op dit moment worden de kosten voor een Promis-vonnis slechts in 50% van de mk-zaken gefinancierd. Extra middelen zijn dan ook nodig om te voorkomen dat het werken met Promis stagneert.

Begrotingsvoorstel rechtspraak 2012

In tabel 2 is een financiële doorrekening opgenomen van de hiervoor toegelichte maatregelen op het terrein van de veiligheid en justitie.

**Tabel 2 Intensiveringen veiligheid
(x € 1 000)**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 <i>Snelle rechterlijke interventie</i>						
– Extra bestuurszaken	500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
20 Bestuur-RC's	2 500	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Avond- en nachtopenstelling	500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
2 <i>Jeugd en huiselijk geweld</i>						
– Verplichte aanwezigheid ouders	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800
– Aansprakelijkheidstelling ouders	400	800	800	800	800	800
– Pilots eff Jeugdzaken	0	1 000	1 000	0	0	0
3 <i>Slachtoffers in het strafrecht</i>	5 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
4 <i>Georganiseerde criminaliteit</i>						
Extra aantal megazaken ¹	2 500	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
– Keteneffect conform berekening WODC	500	1 000	1 700	2 200	2 800	2 800
5 <i>Forensische- en statistische experts</i>	1 400	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800
6 <i>Promis</i>	3 000	5 000	7 000	9 500	9 500	9 500
Totale kstn. Intensiveringen	19 100	34 400	37 100	39 100	39 700	39 700

¹ Inclusief huidig tekort megazaken conform huidige OM-convenanten ad € 2,5 mln per jaar

3. PRODUCTIEGERELATEERDE BIJDRAGE

3.1 Wijze van berekening

In de financiële verhouding tussen de Raad en de minister van Veiligheid en Justitie is voor het overgrote deel (ongeveer 95%) van de taken sprake van outputfinanciering. Meer zaken afdoen betekent hogere kosten; minder geld betekent dat minder zaken kunnen worden afgedaan. In dit licht zijn producten van de Rechtspraak gedefinieerd en zijn hiervoor prijzen afgesproken. Met ingang van 2005 zijn binnen de vier sectoren (civiel recht, strafrecht, bestuursrecht en kanton) tien productgroepen gedefinieerd en ondergebracht in de productiegerelateerde bijdrage (Besluit financiering rechtspraak 2005, art. 10).

3.2 Productgroepprijzen

In tabel 3 zijn de prijzen opgenomen die de Raad voor de rechtspraak en het ministerie van Veiligheid en Justitie zijn overeengekomen voor de periode 2011–2013.

Tabel 3 Overzicht prijzen per productgroep 2011–2013

Rechtbank Civiel (excl. Akten en verkl.)	885
Rechtbank Bestuur	1 995
Rechtbank Straf	865
Rechtbank Kanton	138
Rechtbank VK	846
Rechtbank Belasting	1 095
Totaal Rechtbanken	
Hof Civiel	3 578
Hof Straf	1 303
Hof Belasting	3 026
Totaal hoven	
Centrale Raad van beroep (CRvb)	3 287
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	
Prijspeil 2010	

3.3 Productievoorstel

Betrouwbare instroomramingen

De basis voor de capaciteitsbehoefte en het productievoorstel voor 2011 t/m 2016 en daarmee voor de productiegerelateerde bijdrage is conform het Besluit financiering rechtspraak 2005 de verwachte instroom in die periode. In dit begrotingsvoorstel wordt uitgegaan van de door het ministerie van Veiligheid en Justitie opgestelde meerjarenprognose van de capaciteitsbehoefte in de justitiële ketens (PMJ en MPP).

In deze prognoses wordt onder andere gebruik gemaakt van de meest recente economische prognoses van het Centraal Planbureau (CPB). Voor de korte termijn (2011) is de prognose uit de Macro Economische Verkenning 2011 (MEV2011) beschikbaar. Hierin zijn de beleidsvoornemens uit het Regeerakkoord van het Kabinet nog niet verwerkt, maar te verwachten is dat de effecten daarvan op de zaaksinstroom in 2011 nog niet zo groot zullen zijn. Voor de middellange termijn 2012–2015 is waar

mogelijk gebruikgemaakt van de CPB-notitie Actualisatie economische verkenningen van 18-11-2010, waarin wel de beleidsvoornemens uit het regeerakkoord van het nieuwe kabinet zijn doorgerekend. De ontwikkeling in 2016 is gelijkgesteld aan die van het voorafgaande jaar.

De capaciteitsbehoefte **civiele zaken** bij de rechtbanken en hoven zal sterk toenemen. Over de jaren 2011 tot en met 2016 is de te verwachten groei in het aantal civiele zaken bijna 30%. De sterke groei van het aantal dagvaardingszaken in de kantonsectoren en civiele sectoren en de groei van kanton familiezaken is voor een deel het gevolg van het ten opzichte van eerdere jaren relatief hoge niveau van werkloosheid. Naast het relatief hoge werkloosheidsniveau blijkt bij die zaaksstromen sprake te zijn van een historische trendmatige groei. In de civiele sector is ook een sterke toename te verwachten van BOPZ zaken en kinderrechtzaken.

Ook de **bestuursrechtspraak** krijgt te maken met fors stijgende capaciteitsbehoeften. De verwachte groei voor reguliere bestuurszaken en belastingzaken bedraagt circa 50%. In 2011 is een sterke groei zichtbaar met circa 50% van **reguliere bestuurszaken** als gevolg van de doorwerking van de economische crisis. Vooral het aantal bijstandszaken en sociale verzekeringszaken neemt sterk toe. De huidige prognose is overigens beduidend lager dan de vorige (crisis)prognose voor de begroting 2011 vanwege de gunstiger economische vooruitzichten vergeleken met vorig jaar. De instroom van **belastingzaken** zal in de jaren 2011 t/m 2016 naar verwachting eveneens met circa 50% stijgen. Het aantal zaken is mede afhankelijk van de belasting- en collectieve lastendruk. In latere jaren wordt daarin een stijging verwacht. In 2011 is voor belastingzaken een daling voorzien.

In het PMJ-straft van het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt nu uitgegaan van een sterke daling van de instroom van **strafzaken** in eerste en tweede aanleg. Het nieuwe beleid uit het regeerakkoord zal echter onvermijdelijk leiden tot hogere instroom van strafzaken. In de huidige PMJ-cijfers kon dit nog niet worden gekwantificeerd. De te verwachten hogere instroom van strafzaken als gevolg van de beleidsintensivering van het Regeerakkoord zijn dus nog niet verwerkt in het onderstaande productievoorstel. Omdat ook de in de OM-convenanten voor 2011 afgesproken ter beschikking staande capaciteit hoger uitkomt dan de huidige instroomramingen, is voor 2011 ervan uitgegaan dat de bestaande productiecapaciteit uit 2010 gehandhaafd blijft. Daarbovenop zijn de nu bekende beleidseffecten doorvertaald, waarvan de dalende instroom als gevolg van de OM-afdoening de belangrijkste is. Dat resulteert in een daling van circa 5% in de jaren 2011 t/m 2016.

Financiering buffercapaciteit vreemdelingenkamers

De Rechtspraak stelt voor ook voor de komende jaren uit te gaan van de meest recente instroomcijfers en een beperkte buffercapaciteit, zodat voor de vreemdelingenkamers wordt uitgegaan van een structurele capaciteitsbehoefte van 55 500 vreemdelingenzaken. Het belang van de buffercapaciteit wordt nog eens bevestigd nu de minister voor Immigratie en Asiel heeft besloten circa 1 950 asielzoekers die hier al verblijven en waarvan eerder is vastgesteld dat Griekenland verantwoordelijk is volgens de criteria van de Dublin-verordening, alsnog op te nemen in onze nationale asielpcedure voor de inhoudelijke behandeling van het asielverzoek. Voorts moeten de diverse beleidsvoornemens uit het Regeerakkoord door de minister voor Immigratie en Asiel nader worden uitgewerkt. Een maatregel betreft de verkorting van doorlooptijden, waarvoor de

Rechtspraak in 2010 al heeft aangegeven dat hieraan in ieder geval minimaal € 2,5 mln. per jaar aan extra kosten verbonden zullen zijn. De overige beleidsvoornemens konden nog niet doorgerekend. De Raad sluit niet uit dat hier extra uitvoeringslasten voor de Rechtspraak aan verbonden zullen zijn nu de nadruk ligt op het veel kritischer toetsen van aanvragen door de IND en het verhogen van de afwijzingspercentages. Het aantal vreemdelingenzaken komt op basis van de op 2 november jl. ketenbreed besproken meerjaren productie prognose (MPP) 2011 uit op ongeveer de prognose van vorig jaar. De prognose voor de komende jaren komt hoger uit. Dit is met name het gevolg van de invoering van de wet Modern migratiebeleid die voor de Rechtspraak meer reguliere beroepen tot gevolg zal hebben.

Financiering van de buffercapaciteit voor vreemdelingenzaken maakt een doelmatige inrichting van de asielketen mogelijk (het voorkomt met name onnodig hoge opvangkosten bij het COA). Als de (buffer)capaciteitsbehoefte niet volledig wordt gefinancierd zal de Rechtspraak medio 2011 gaan starten met het afbouwen van de productiecapaciteit bij de gerechten. De verwachting is dat voorraden en doorlooptijden dan zullen gaan oplopen. De mate waarin is afhankelijk van de verdere ontwikkeling van de zaakinstroom.

Productievoorstel

Het productievoorstel, uitgedrukt in het aantal te financieren zaken (verdeeld over de tien productgroepen), wordt in hoge mate bepaald door de hiervoor genoemde instroom van zaken en de gewenste buffercapaciteit bij de vreemdelingenkamers.

**Tabel 4 Productievoorstel 2012
(aantallen producten)**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rechtbank Civiel	339 427	349 466	358 667	370 066	380 690	391 326
Rechtbank Bestuur	52 389	55 358	57 653	60 999	64 844	69 074
Rechtbank Straf	196 080	186 583	182 345	182 718	183 018	183 118
Rechtbank Kanton	1 206 015	1 232 864	1 310 258	1 397 041	1 487 509	1 581 400
Rechtbank VK	53 336	55 500	55 500	55 500	55 500	55 500
Rechtbank Belasting	19 940	23 294	25 023	26 898	30 052	32 780
Totaal Rechtbanken	1 867 187	1 903 065	1 989 446	2 093 222	2 201 613	2 313 198
Hof Civiel	16 877	19 084	19 561	20 244	21 102	21 971
Hof Straf	37 847	37 852	37 852	37 860	37 851	37 851
Hof Belasting	3 435	3 212	3 626	3 891	4 174	4 649
Totaal hoven	58 159	60 148	61 039	61 995	63 127	64 471
Centrale Raad van beroep (CRvb)	7 879	9 449	10 487	11 114	11 837	12 809
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	1 933 225	1 972 662	2 060 972	2 166 331	2 276 577	2 390 478

Begrotingsvoorstel rechtspraak 2012

In tabel 5 zijn de huidige productieafspraken uit de Justitiebegroting 2011 weergegeven.

Tabel 5 productieafspraken MvJ J-begroting 2011 (aantallen producten)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rechtbank Civiel	283 581	281 494	279 581	275 140	275 168	275 168
Rechtbank Bestuur	47 432	47 083	46 762	46 020	46 025	46 025
Rechtbank Straf	194 785	193 351	192 037	188 986	189 006	189 006
Rechtbank Kanton	1 214 326	1 205 389	1 197 195	1 178 179	1 178 301	1 178 301
Rechtbank VK	53 336	52 944	52 584	51 748	51 754	51 754
Rechtbank Belasting	20 402	20 251	20 114	19 794	19 796	19 796
Totaal Rechtbanken	1 813 862	1 800 512	1 788 273	1 759 867	1 760 050	1 760 050
Hof Civiel	16 107	15 989	15 880	15 628	15 629	15 629
Hof Straf	39 773	39 480	39 211	38 589	38 593	38 593
Hof Belasting	2 760	2 740	2 721	2 678	2 678	2 678
Totaal hoven	58 640	58 209	57 812	56 895	56 900	56 900
Centrale Raad van beroep (CRvb)	7 881	7 823	7 770	7 646	7 647	7 647
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	1 880 382	1 866 544	1 853 855	1 824 408	1 824 597	1 824 597

In tabel 6 wordt het verschil tussen het productievoorstel (tabel 4) en de gefinancierde aantallen in de Justitiebegroting 2011 (tabel 5) weergegeven. Het gaat hier om aantallen producten.

Tabel 6 Mutaties in capaciteit ten opzichte van de Justitiebegroting 2011 (aantallen producten)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rechtbank	55 846	67 972	79 086	94 926	105 522	116 158
Rechtbank Bestuur	4 957	8 275	10 891	14 979	18 819	23 049
Rechtbank Straf	1 295	- 6 768	- 9 692	- 6 268	- 5 988	- 5 888
Rechtbank Kanton	- 8 311	27 475	113 063	218 862	309 208	403 099
Rechtbank VK	0	2 556	2 916	3 752	3 746	3 746
Rechtbank Belasting	- 462	3 043	4 909	7 104	10 256	12 984
Totaal Rechtbanken	53 326	102 553	201 173	333 355	441 563	553 148
Hof Civiel	770	3 095	3 681	4 616	5 473	6 342
Hof Straf	- 1 926	- 1 628	- 1 359	- 729	- 742	- 742
Hof Belasting	675	472	905	1 213	1 496	1 971
Totaal hoven	- 481	1 939	3 227	5 100	6 227	7 571
Centrale Raad van beroep (CRvb)	- 2	1 626	2 717	3 468	4 190	5 162
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	52 843	106 118	207 117	341 923	451 980	565 881

3.4 Budgettaire consequenties

In tabel 7 is de productiegerelateerde bijdrage uit de Justitiebegroting 2011 weergegeven.

Tabel 7 Productiegerelateerde bijdrage MvJ J-begroting 2011
(x € 1 000)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rechtbank Civiel	251 030	249 182	247 489	243 558	243 583	243 583
Rechtbank Bestuur	94 605	93 910	93 270	91 790	91 800	91 800
Rechtbank Straf	168 574	167 334	166 196	163 556	163 573	163 573
Rechtbank Kanton	167 952	166 716	165 583	162 953	162 969	162 969
Rechtbank VK	45 142	44 810	44 506	43 798	43 803	43 803
Rechtbank Belasting	22 334	22 169	22 019	21 669	21 671	21 671
Totaal Rechtbanken	749 638	744 121	739 062	727 322	727 399	727 399
Hof Civiel	57 634	57 211	56 821	55 919	55 923	55 923
Hof Straf	51 814	51 433	51 082	50 272	50 277	50 277
Hof Belasting	8 353	8 292	8 235	8 104	8 104	8 104
Totaal hoven	117 801	116 936	116 138	114 296	114 305	114 305
Centrale Raad van beroep (CRvb)	25 907	25 717	25 543	25 135	25 139	25 139
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	893 346	886 774	880 743	866 754	866 842	866 842

In tabel 8 wordt per productiegroep aangegeven wat de verschillen zijn tussen de Justitiebegroting 2011 en de middelen die nodig zijn om het productievoorstel zoals beschreven in paragraaf 3.3 (tabel 4) mogelijk te maken.

Tabel 8 Budgettaire gevolgen productievoorstel 2012
(x € 1 000)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Productiegerelateerde bijdrage conform begr 2011	882 620	876 000	870 063	856 399	856 487	856 487
Rechtbank Civiel	49 435	60 170	70 008	84 030	93 410	102 825
Rechtbank Bestuur	9 888	16 505	21 723	29 877	37 536	45 973
Rechtbank Straf	1 121	- 5 857	- 8 388	- 5 425	- 5 182	- 5 096
Rechtbank Kanton	- 1 150	3 800	15 638	30 271	42 766	55 752
Rechtbank VK	0	2 163	2 468	3 176	3 171	3 171
Rechtbank Belasting	- 505	3 331	5 374	7 777	11 227	14 214
Totaal Rechtbanken	58 789	80 112	106 822	149 705	182 927	216 838
Hof Civiel	2 754	11 074	13 171	16 517	19 581	22 693
Hof Straf	- 2 509	- 2 121	- 1 770	- 950	- 967	- 967
Hof Belasting	2 043	1 428	2 739	3 671	4 527	5 965
Totaal hoven	2 288	10 382	14 140	19 238	23 142	27 691
Centrale Raad van beroep (CRvb)	- 6	5 345	8 932	11 401	13 774	16 969
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	61 072	95 839	129 894	180 343	219 843	261 498

Voor 2011 is € 61 mln. meer nodig en voor 2012 ca. € 96 mln. meer. De structurele prognose na 2012 geeft een verdere oploep te zien die uiteindelijk uitkomt op een extra bedrag van ca. € 261 mln. in 2016.

Indien onvoldoende financiële middelen beschikbaar komen om de extra zaken af te doen ontstaan achterstanden, waar deze in de afgelopen jaren juist grotendeels zijn weggewerkt, en lopen de doorlooptijden sterk op,

waar deze juist aanzienlijk zijn verkort. Vertraging in gerechtelijke procedures vergroot de schade voor bedrijven en voor particulieren met als gevolg een verdere verslechtering van de economie. Hierbij wordt onder meer bedoeld op vertraging in de behandeling van ontslagzaken, die belemmerend kan werken op reorganisaties bij bedrijven en de langere duur van de afwikkeling van insolventies, waardoor crediteuren onnodig lang niet over de hun toekomende financiële middelen kunnen beschikken. De Rechtspraak moet dan ook over voldoende capaciteit kunnen beschikken om de verwachte instroom aan zaken af te doen binnen de thans geldende termijnen.

4. BIJDRAGE VOOR GERECHTSKOSTEN

De gerechtskosten in civiele en bestuurlijke zaken zijn conform het Besluit financiering rechtspraak 2005 voor rekening van de gerechten. Het gaat onder andere om kosten voor getuigen, tolken en vertalers en deskundigen. De bijdrage voor gerechtskosten in civiele en bestuursrechtelijke zaken voor 2010 en verder komt conform het BFR 2005 tot stand door de verwachte productie in de sectoren civiel en bestuur (tabel 9) te vermenigvuldigen met de in 2010 gerealiseerde kostprijzen per sector (€ 1,66 voor civiel en € 11,89 voor bestuur).

Tabel 9 Verwachte instroom civiel en bestuur (absolute aantallen)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rechtbank Civiel	339 427	349 466	358 667	370 066	380 690	391 326
Rechtbank Bestuur	52 389	55 358	57 653	60 999	64 844	69 074
Rechtbank Kanton	974 983	1 039 837	1 114 377	1 192 330	1 277 299	1 367 979
Rechtbank VK	53 336	55 500	55 500	55 500	55 500	55 500
Rechtbank Belasting	19 940	23 294	25 023	26 898	30 052	32 780
Totaal Rechtbanken	1 440 075	1 523 455	1 611 220	1 705 793	1 808 385	1 916 659
Hof Civiel	16 877	19 084	19 561	20 244	21 102	21 971
Hof Belasting	3 435	3 212	3 626	3 891	4 174	4 649
Totaal hoven	20 312	22 296	23 187	24 135	25 276	26 620
Centrale Raad van beroep (CRvb)	7 879	9 449	10 487	11 114	11 837	12 809
Totalen Rechtbank, hoven en CRvb	1 468 266	1 555 200	1 644 894	1 741 042	1 845 498	1 956 088

Tabel 10 mutatie bijdrage gerechtskosten conform systematiek BFR 2005 x € 1 000

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gerechtskosten	3 845	4 090	4 295	4 518	4 773	5 043
– waarvan civiel	2 216	2 344	2 484	2 634	2 795	2 965
– waarvan bestuur	1 629	1 746	1 811	1 884	1 979	2 079
Justitiebegroting 2011	4 730	4 730	4 730	4 730	4 730	4 730
Vershil tov Justitiebegroting 2011	– 885	– 640	– 434	– 212	44	314

5. BIJDRAGE VOOR OVERIGE KOSTEN

De bijdrage voor overige kosten heeft betrekking op de megazaken in het strafrecht, de bij wet aan gerechten opgedragen bijzondere kamers en het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

5.1 Megazaken

Megazaken in het strafrecht hebben betrekking op grote tijdrovende zaken waardoor toepassing van de normale kostprijzen niet opportuun is. Bij de rechtbanken wordt uitgegaan van circa 4 500 megazittingsuren per jaar. Bij de hoven wordt uitgegaan van circa 2 300 megazittingsuren voor 2011 en volgende jaren.

Tabel 11 Budgettaire gevolgen raming Megazaken
x € 1 000

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Begrotingsvoorstel 2012						
Megazaken rechtbanken	8 343	8 343	8 343	8 343	8 343	8 343
Megazaken hoven	5 665	5 665	5 665	5 665	5 665	5 665
Wimzaken hof Den Haag	694	894	894	894	894	894
Wimzaken rb Den Haag	1 222	1 652	1 652	1 652	1 652	1 652
Totaal begrotingsvoorstel 2012	15 924	16 554	16 554	16 554	16 554	16 554
Justitiebegroting 2011	13 440	13 114	13 143	13 171	13 172	13 172
Vershil tov Justitiebegroting 2011	2 484	3 440	3 411	3 383	3 382	3 382
Claim meegenomen in veiligheids-claim	2 484	3 440	3 411	3 383	3 382	3 382
Aanvullende claim	-	-	-	-	-	-

De rechtbank en het hof in Den Haag zijn exclusief bevoegd om zaken voortvloeiend uit de Wet internationale misdrijven te behandelen. Deze zaken vragen een andere wijze van voorbereiden en kennis dan «normale» megazaken. Zo moet voor deze zaken inzicht worden verkregen in verdragsrecht, recht van internationale organisaties en tribunalen terzake van diverse leerstukken en internationale verdragen.

Als gevolg van nieuwe geplande wetgeving waar het gaat om de Wet internationale misdrijven (WIM) wordt vanaf 2012 een extra bedrag van jaarlijks € 0,6 mln. gevraagd voor de afdoening van zaken bij de rechtbank en bij het hof in Den Haag. Indien het Openbaar Ministerie niet langer de beveiligingskosten buitenland voor WIM-zaken financiert, zal een hoger bedrag voor megazaken moeten worden vastgesteld.

5.2 Bijzondere kamers

Bij de bijzondere kamers gaat het om specifieke kamers van gerechten die – met uitsluiting van andere gerechten – bij wet bevoegd zijn verklaard om bepaalde zaken te behandelen. Het gaat om: de douanekamer (hof Amsterdam, rechtbank Haarlem), de ondernemingskamer (hof Amsterdam), de kamer voor het kwekersrecht (hof Den Haag), de octrooikamer (hof Den Haag, rechtbank Den Haag), de merkenwetkamer (hof Den Haag), zaken in verband met de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Mulderzaken bij hof Leeuwarden, rechtbank Leeuwarden), adviezen ingevolge de Wet overdracht tenuitvoerlegging (WOTS, hof Arnhem), de centrale grondkamer (hof Arnhem),

Begrotingsvoorstel rechtspraak 2012

Strafrechtelijke Opvang Verslaafden (hof Arnhem), de kamer voor bijzondere competentiezaken bestuurszaken (OPTA/NMA; (rechtbank Rotterdam) liaisonrechter (rechtbank Den Haag). De overleveringszaken bij de rechtbank Amsterdam worden met ingang van 2011 uit het productiegerelateerde budget gefinancierd. De reeks Justitiebegroting 2011 in tabel 12 is hiervoor met ingang van 2011 gecorrigeerd.

**Tabel 12 Budgettaire gevolgen van de raming Bijzondere kamers rechtspraak
x € 1 000**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Begrotingsvoorstel 2012						
Bijzondere Kamers	7 951	7 951	7 968	7 968	7 968	7 968
Justitiebegroting 2011	7 951	7 951	7 968	7 968	7 968	7 968
Vershil tov Justitiebegroting 2011	0	0	0	0	0	0

Ten opzichte van de Justitiebegroting 2011 wordt geen verhoging van de geschatte kosten bij de bestaande bijzondere kamers voorzien.

5.3 College van beroep voor het Bedrijfsleven

**Tabel 13 Budgettaire gevolgen van de raming College van beroep voor bedrijfsleven
x € 1 000**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Begrotingsvoorstel 2012						
CBB	5 899	5 881	5 868	5 868	5 868	5 868
Totaal begrotingsvoorstel 2012	5 899	5 881	5 868	5 868	5 868	5 868
Justitiebegroting 2011	5 899	5 881	5 868	5 868	5 868	5 868
Vershil tov Justitiebegroting 2011	0	0	0	0	0	0

De in de Justitiebegroting 2011 opgenomen middelen ten behoeve van het College van beroep voor het bedrijfsleven is op basis van de huidige inzichten toereikend voor de komende jaren.

6. BIJDRAGE VOOR NIET-BFR 2005 TAKEN

De bijdrage voor niet-BFR 2005 taken heeft betrekking op de bijdrage die de Rechtspraak van de minister van Veiligheid en Justitie en van derden ontvangt voor andere dan de in het Besluit Financiering Rechtspraak 2005 geregelde taken. Het gaat hier om tuchtrecht, de secretariaten van de commissies van toezicht voor het gevangeniswezen en om enkele overige taken.

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van de raming Niet BFR 2005 taken
x € 1 000

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Begrotingsvoorstel 2012						
Tuchtrecht	2 939	2 939	2 939	2 939	2 939	2 939
Cie van toezicht	5 406	5 419	5 431	5 431	5 431	5 431
Overige taken	73					
Justitiebegroting 2011						
Tuchtrecht	2 892	2 888	2 895	2 895	2 895	2 895
Cie van toezicht	5 406	5 419	5 431	5 431	5 431	5 431
Overige taken	73					
Totaal begrotingsvoorstel 2012	8 418	8 358	8 370	8 370	8 370	8 370
Totaal justitiebegroting 2011	8 371	8 307	8 326	8 326	8 326	8 326
Vershil tov Justitiebegroting 2011	47	51	44	44	44	44

6.1 Bijdrage tuchtrecht

Bij tuchtrecht gaat het om de kosten die gerechten maken ten behoeve van tuchtcolleges. Tuchtcolleges in eerste aanleg, zoals de Raden van Discipline (advocatuur), de Kamers van Toezicht (notariaat), de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders, zijn zelfstandige colleges die veelal voor bemensing, huisvesting of plaats van zaaksbehandeling grotendeels van een gerecht afhankelijk zijn. De bepalingen over bekostiging van de Wet op de Rechterlijke Organisatie en het Besluit Financiering Rechtspraak 2005 zijn op deze colleges niet van toepassing. Met de gerechten die het aangaat worden – buiten de Raad om – afspraken gemaakt. De genoemde bedragen zijn overeengekomen tussen de desbetreffende gerechten en de tuchtcolleges die vallen onder de beleidsverantwoordelijkheid van het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Met het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt overlegd over de toekomstige inrichting en financiering van tuchtrecht. Als tuchtrecht een onderdeel gaat worden van de Rechtspraak zal de bekostiging van dat tuchtrecht op dat moment ook worden opgenomen in de productiegerelateerde bijdrage of de bijdrage voor overige uitgaven.

6.2 Commissies van Toezicht voor het gevangeniswezen

De gerechten verrichten ten behoeve van de Commissies van Toezicht voor het gevangeniswezen secretariaatswerkzaamheden in het kader van de behandeling van klachten van gedetineerden. Deze werkzaamheden worden volledig door de opdrachtgever (minister van Veiligheid en Justitie) gefinancierd. Op grond van ervaringscijfers van het aantal klachten, het aantal cellen en de gerealiseerde kosten blijft de raming van de jaarlijkse kosten gehandhaafd op circa € 5 mln.

6.3 Overige activiteiten

Voor de inzet van een rechter bij het Cambodjatribunaal vraagt de Raad compensatie van € 71 000,- voor 2011.

7. AANVRAAG LEENFACILITEIT

Voor investeringen maakt de Rechtspraak gebruik van de leenfaciliteit bij het ministerie van Financiën. De huidige verwachting is dat op de langere termijn gemiddeld een jaarlijks leenplafond van € 26 mln. nodig is. Voor de periode 2011–2012 zal dit naar verwachting tijdelijk hoger zijn. Op grond van de meerjarige investeringsplannen uit de jaarplannen 2011 van de gerechten, Bureau Raad en SSR ontstaat het volgende beroep op de leenfaciliteit:

Tabel 15 Aanvraag leenfaciliteit
x € 1 000

2011	2012	2013	2014	2015	2016
30 000	30 000	26 000	26 000	26 000	26 000

8. SAMENVATTEND BEGROTINGSVOORSTEL VOOR DE RECHTSPRAAK

Op grond van de paragrafen 3 t/m 6 blijkt dat de Rechtspraak in 2011 in totaal € 1 002 mln. nodig heeft en in 2012 € 1 047 mln.

Tabel 16 Samenvattend begrotingsvoorstel voor de rechtspraak
x € 1 000

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Productiegerelateerd budget	943 363	971 869	999 984	1 036 744	1 076 331	1 117 986
Overige kosten	31 135	31 036	31 274	31 525	31 781	32 051
Niet-BFR taken	8 418	8 358	8 370	8 370	8 370	8 370
Intensivering Veiligheid	19 100	34 400	37 100	39 100	39 700	39 700
Verkorten doorlooptijden Vr keten	0	0	2 500	2 500	2 500	2 500
Begrotingsvoorstel 2012	1 002 016	1 045 662	1 079 228	1 118 238	1 158 682	1 200 607
Bijdrage Min Van Veiligheid en Justitie	922 611	916 012	910 125	896 463	896 551	896 551
Mutatie tov bijdrage min Van V&J	79 405	129 650	169 103	221 775	262 131	304 056

In tabel 17 worden alle financiële mutaties voor 2011 tot en met 2016 weergegeven ten opzichte van de stand van de Justitiebegroting 2011. Voor het begrotingsjaar 2012 betekent dit dat de bijdrage van de minister van Veiligheid en Justitie in totaal met € 130 mln. moet worden verhoogd om de verwachte hogere instroom van zaken te kunnen verwerken. Voor het uitvoeringsjaar 2011 komt de benodigde bijdrage ca € 79 mln. hoger uit.

Tabel 17 Budgettaire claims Rechtspraak 2012
x € 1 000

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Productiegerelateerd budget	61 072	95 839	129 894	180 343	219 843	261 498
Intensivering Veiligheid	19 100	34 400	37 100	39 100	39 700	39 700
Verkorten doorlooptijden Vr keten	0	0	2 500	2 500	2 500	2 500
Gerechtskosten	- 885	- 640	- 434	- 212	44	314
Overige kosten	0	0	0	0	0	0
Niet BFR	118	51	44	44	44	44
Extra bijdrage van MvV&J/huidig tekort	79 405	129 650	169 103	221 775	262 131	304 056

9. ONTWIKKELING EIGEN VERMOGEN

Zoals de Raad heeft aangegeven zal de Rechtspraak gegeven het uitblijven van een volledige financiering van de volumeconsequenties door het ministerie zo veel als mogelijk eigen middelen inzetten. Met de inzet van eigen vermogen en de egalisatierekening kan op korte termijn het financieringsgat worden gedekt.

Naar de huidige inzichten zullen het eigen vermogen en de egalisatierekening met ingang van 2012 geen ruimte meer bieden om de hogere kosten te dekken en zal het personeelsbestand van de Rechtspraak moeten worden afgebouwd. Bij de huidige instroomraming zal dit tot gevolg hebben dat de voorraden sterk zullen oplopen.

In tabel 18 wordt de verwachte meerjarige ontwikkeling van het eigen vermogen van de Rechtspraak weergegeven. Hierbij is het effect van het inzetten van eigen vermogen in 2010 en 2011 ter dekking van het financieringsgat verwerkt.

Tabel 18 Ontwikkeling eigen vermogen
(x € 1 000)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Eigen vermogen per 1-1	39 633	39 296	18 448	8 448	8 448	8 448
Resultaat	- 337	- 20 848	- 10 000			
Eigen vermogen per 31-12	39 296	18 448	8 448	8 448	8 448	8 448

In het prijsakkoord 2011-2013 tussen Raad en Minister is afgesproken dat vanaf 1 januari 2014 een maximum wordt gesteld aan de omvang van de egalisatierekening. Afgesproken is dat het bedrag wordt verlaagd met in totaal € 40 mln. hetgeen vooraf wordt ingezet ter dekking van de hogere instroom. Deze bedragen zijn reeds vertaald in de productieafspraken tussen de Raad en het ministerie van Veiligheid en Justitie, zoals opgenomen in de Justitiebegroting 2011. De Raad onttrekt door een hoger gerealiseerde productie dan afgesproken in 2010 een bedrag van ca. € 6 mln. uit de egalisatierekening. Een eerste inschatting van een onttrekking in verband met de te realiseren productie voor 2011 komt bij de huidige p*q-afspraken uit op ca. € 25 mln. Na deze onttrekking zou er dan nog een bedrag van € 12 mln. in de egalisatierekening beschikbaar zijn voor 2012. Overigens geldt voor de egalisatierekening wel dat de Raad nog een vordering heeft op het ministerie van Veiligheid en Justitie van € 16,7 mln. Per saldo ontstaat er dan eigenlijk een tekort op de egalisatierekening.

Tabel 19 Ontwikkeling egalisatierekening
(in mln euro)

Stand 1-1-2010		83
Prijsafpraak onttrekken vooraf voor productie	- 40	
Onttrekken egalisatierekening 2010 meerwerk	- 6	
Prognose 31-12-2010		37
Onttrekken egalisatierekening 2011 meerwerk	- 25	
Prognose 31-12-2011		12

